

Nr PE-397/DE/91

pf-131/G42/31

Warszawa, 29 sierpnia 1991r.

~~JAWNE~~POJFNA
dn. 15/06/10 podpis *[Signature]*

NOTATKA INFORMACYJNA

z rozmowy z Ambasadorem ZSRR Jirijem Kaszlewem
odbytej w dniu 19 sierpnia 1991r. w MSZ RP

Na wstępie rozmowy poprosiłem ambasadora Kaszlewa o przedstawienie oceny rządu ZSRR odnośnie aktualnej sytuacji w Związku Radzieckim.

Stwierdziłem, że Polska zakłada, iż nowe władze ZSRR będą kontynuowały reformy i politykę opartą o normy postępowania wytyczone przez KBWE. Podkreśliłem, że w stosunkach dwustronnych powinniśmy nadal dążyć do stopniowego rozstrzygnięcia tych spraw, które narosły w ostatnim 50-leciu. Naszym celem powinno być ustanowienie na solidnych podstawach stosunków przyjaznej współpracy i dobrego sąsiedztwa. W związku z tym szczególną wagę ma doprowadzenie do pomyślnego zakończenia negocjacji w sprawie nowego traktatu o podstawach stosunków RP-ZSRR oraz umowy o wycofaniu z terytorium Polski wojsk radzieckich.

Zwróciłem też uwagę, że przestrzeganie przez oba kraje zasad wypracowanych w procesie KBWE umożliwiło współpracę w skali międzynarodowej. Teraz, wobec poważnej zmiany, jaka miała miejsce w ZSRR, pojawia się pytanie o dalszy ciąg tej współpracy - zarówno w wymiarze samego Związku Radzieckiego, jak i stosunków międzynarodowych.

W odpowiedzi ambasador Kaszlew stwierdził, że instrukcje, które otrzymał z Moskwy dotyczą jedynie przekazania władzom RP posłania Gienadija Janajewa skierowanego do przywódców państw, rządów oraz Sekretarza Generalnego ONZ.

za zgodność z oryginałem

data 09.08.2011 podpis *[Signature]*

Jednak dodał własny komentarz: Jednym z głównych elementów oświadczenia nowych władz jest wyrażenie woli kontynuacji dotychczasowej polityki zagranicznej. Tymczasowe środki podjęte w celu poprawy sytuacji wewnętrznej w żadnej mierze nie naruszają międzynarodowych zobowiązań ZSRR. Nadal będą przestrzegane powszechnie przyjęte zasady dobrego sąsiedztwa, równych praw, suwerenności oraz nieingerencji w sprawy wewnętrzne innych państw. Władze radzieckie będą działać w ten sposób, żeby zmiany w ZSRR nie spowodowały żadnych szkód w stosunkach z innymi państwami - odnosi się to także do stosunków z Polską. Dlatego też zasadna jest prośba o zrozumienie, powściągliwość w reakcjach oraz unikanie pośpiesznych ocen, gdyż mogłyby one negatywnie wpłynąć na stosunki ZSRR z danymi państwami. W ocenie ambasadora Kaszlewa, oświadczenie prezydenta Wałęsy cechuje się odpowiednią powagą i z pewnością zostanie pozytywnie przyjęte na Kremlu.

Ambasada radziecka ma polecenie prowadzenia pracy w normalnym trybie. Nie otrzymała informacji o odwołaniu spotkań planowanych na najbliższe dni (negocjacje ws. wycofania wojsk radzieckich, 21-22.08.br.). Od dowództwa Północnej Grupy Wojsk Radzieckich ambasada uzyskała potwierdzenie, że jednostka stacjonująca w Białogardzie (batalion łączności) rozpocznie wycofywanie zgodnie z wcześniej przyjętym harmonogramem, tzn, 20.08.br.

Co się tyczy sytuacji wewnętrznej ZSRR, ambasador Kaszlew wyraził opinię, że przyczyną wprowadzenia stanu wyjątkowego było "nagromadzenie się masy krytycznej złożonej z wcześniejszych niedostatków oraz nowych błędów władz". Państwo stało się "niesterowalne", zagrożone anarchią, głodem i buntem.

W skali powszechnej dochodziło do naruszania praworządności i praw obywatelskich. W kilku miejscach trwały starcia, w których ginęli ludzie. Wszystko to było przejawem postępującej dezintegracji państwa. Dlatego też decyzja o powołaniu nowego organu zarządzania była koniecznością. Nie oznacza to, że instytucje państwowe przestają działać. Należy oczekiwać, że Rada Najwyższa wkrótce podda analizie nową Umowę Związkową i po wprowadzeniu odpowiednich zmian (m.in. odprowadzanie z budżetu republik podatków na finansowanie działalności centrum, ustalenie hierarchii aktów prawnych federacji oraz republik), rozważy przeprowadzenie powszechnego referendum w tej sprawie.

/-/ Krzysztof SKUBISZEWSKI